

CENTRUM KSZTAŁCENIA PODYPŁOMOWEGO PIELEŃNIAREK I POŁOŻNYCH

	K.10. systematycznie wzbogaca swoją wiedzę zawodową i umiejętności w poprawie jakości opieki paliatywnej.	
Kwalifikacje osób prowadzących kształcenie	Wykładowcami mogą być osoby mające nie mniej niż 5-letni staż zawodowy w przedmiotowym zakresie i aktualnie udzielające świadczeń zdrowotnych będących przedmiotem kształcenia oraz spełniające co najmniej jeden z warunków: 1. posiadają tytuł magistra pielęgniarstwa; 2. posiadają tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa opieki paliatywnej; 3. posiadają specjalizację lekarską w dziedzinie medycyny paliatywnej; 4. posiadają merytoryczne doświadczenia w zakresie stosowania w ochronie zdrowia lub innych zagadnień, tj.: mgr psychologii.	
Wymagania wstępne	–	
Rodzaj i liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału prowadzącego zajęcia	Wykład – 11 godz. Staż – 35 godz.	
Nakład pracy uczestnika kursu	Udział w zajęciach: • wykład – 11 godz. • staż – 35 godz. Praca własna: • przygotowanie referatu • opanowanie referatu Łącznie nakład pracy uczestnika kursu:	46 godz. 19 godz. 9 godz. 65 godz.
Stosowane metody dydaktyczne	Wykład problemowy, dyskusja dydaktyczna, staż.	
Stosowane środki dydaktyczne	Prezentacja multimedialna.	

<p>Metody sprawdzania efektów kształcenia uzyskanych przez uczestnika kursu i warunki zaliczenia modułu</p>	<p>Kontrola ustna (odpowiedź ustna). Testy dydaktyczne (jednokrotnego wyboru) – min. 10 pytań, min. zaliczające - 70% poprawnych odpowiedzi. Samoocena. Ocena grupy.</p>
<p>Treści modułu kształcenia</p>	<p>I. Problemy psychiczne pacjenta u kresu życia (2 godz.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) reakcje w sferze poznawczej, emocjonalnej i behawioralnej na problemy związane z chorobą; 2) możliwości adaptacyjne do sytuacji stresowej; 3) objawy zaburzeń lękowych i depresji. <p>II. Problemy duchowe i egzystencjalne pacjenta u kresu życia (2 godz.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) lęk przed śmiercią; 2) co będzie potem ... ze mną, z moją rodziną?; 3) poszukiwanie sensu życia ludzkiego jako element bólu totalnego. <p>III. Problemy społeczno-socjalne pacjenta i jego rodziny (1 godz.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) reakcje chorego na utraty w sferze społecznej; 2) zasady udzielania pomocy socjalnej; 3) instytucje udzielające pomocy socjalnej; 4) postawy środowiska społecznego wobec chorego w terminalnym okresie choroby. <p>IV. Możliwość pomocy terapeutycznej dla pacjenta i jego rodziny/opiekunów (1 godz.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) terapia zajęciowa; 2) budowanie zaufania w relacjach z chorym i jego rodziną. <p>V. Komunikacja kliniczna (3 godz.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) podstawowe zasady prawidłowej komunikacji klinicznej; 2) czynniki wpływające na sukces terapeutyczny rozmowy; 3) bariery komunikacyjne. <p>VI. Osierocenie i żałoba (2 godz.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) żal po stracie; 2) etapy przeżywania żałoby; 3) żałoba patologiczna; 4) instytucjonalne formy pomocy osobom osieroconym.

<p>Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego modułu</p>	<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. de Walden-Gałuszko K. (red.): <i>Podstawy opieki paliatywnej</i>. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2004 2. de Walden-Gałuszko K., Kaptacz A.: <i>Pielęgniarstwo w opiece paliatywnej i hospicyjnej</i>. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2005, wyd. 1 3. de Walden-Gałuszko K.: <i>Psychoonkologia w praktyce klinicznej</i>. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2011 <p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. de Walden-Gałuszko K.: <i>U kresu</i>, Wyd. Makmed, Gdańsk 1996
<p>Wymiar, zasady i forma odbywania staży, w przypadku gdy program kształcenia przewiduje</p>	<p>Staż łączony dla modułu I, II i III – Hospicjum stacjonarne albo Hospicjum domowe albo Zespół opieki paliatywnej albo Oddział medycyny paliatywnej – 35 godz.</p>

6. PROGRAM ZAJĘĆ PRAKTYCZNYCH

6.1. STAŻ: Hospicjum stacjonarne albo Hospicjum domowe albo Zespół opieki paliatywnej albo Oddział medycyny paliatywnej

Cel stażu: Ukształtowanie umiejętności w zakresie opieki nad pacjentem z przewlekłą postępującą chorobą objętym opieką paliatywną.

Wskazówki metodyczne dotyczące realizacji stażu:

Liczba godzin: 35 godz.

Liczebność grupy: 5–6 osób

Opiekun stażu: pielęgniarki z minimum 5-letnim stażem pracy w przedmiotowym zakresie spełniające co najmniej jeden z warunków:

- posiadają tytuł magistra pielęgniarstwa;
- posiadają tytuł specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa opieki paliatywnej.

Wykaz świadczeń zdrowotnych do zaliczenia na stażu:

1. Ocena bólu przy pomocy standardowych skal.
2. Zakładanie wkłucia dożylnego i podskórnego.
3. Przygotowanie leków do pompy infuzyjnej, obsługa pompy infuzyjnej.
4. Podawanie leków podskórnym przez igłę typu motylek.
5. Profilaktyka i pielęgnacja odleżyn.
6. Opatrywanie owrzodzeń nowotworowych.
7. Pielęgnacja zmian w jamie ustnej w przypadku: grzybicy, suchości jamy ustnej (xerostomii), powikłań po radio- i chemioterapii.

Warunki zaliczenia stażu:

- 100% obecności.
- Objęcie procesem pielęgnowania jednego wybranego chorego. Zgodnie z etapami procesu sformułować diagnozy pielęgniarские, cele, plan i realizację opieki oraz ocenić podjęte działania.
- Udokumentowanie modyfikacji dawki leku u co najmniej dwóch pacjentów.

7. WYKAZ ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH, DO KTÓRYCH JEST UPRAWNIONA PIEŁĘGNIARKA PO UKOŃCZENIU KURSU SPECJALISTYCZNEGO PODSTAWY OPIEKI PALIATYWNEJ

1. Ocena jakości życia chorego objętego opieką paliatywną.
2. Ocena i monitorowanie bólu oraz wybranych objawów u przewlekle chorych objętych opieką paliatywną.
3. Doraźne modyfikowanie dawki leków analgetycznych w zależności od stanu pacjenta oraz natężenia bólu po konsultacji z lekarzem.
4. Doraźne modyfikowanie dawki leków stosowanych w celu łagodzenia objawów ze strony układu oddechowego, pokarmowego, moczowo-płciowego i nerwowego po konsultacji z lekarzem.
5. Podawanie na zlecenie lekarskie różnymi drogami (z wyłączeniem drogi zewnątrzoponowej) leków łagodzących dokuczliwe objawy u chorych objętych opieką paliatywną.
6. Opatrywanie owrzodzeń nowotworowych.

7. Podskórna infuzja płynów.
8. Pielęgnacja jamy ustnej w przypadku: grzybicy, suchości jamy ustnej (xerostomii), powikłań po radio- i chemioterapii.

8. LITERATURA

Literatura obowiązkowa:

1. Bętkowska I.: *Wlewy podskórne*. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2012
2. de Walden-Gałuszko K. (red.): *Podstawy opieki paliatywnej*. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2004
3. de Walden-Gałuszko K., Kaptacz A.: *Pielęgniarstwo w opiece paliatywnej i hospicyjnej*, Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2005, wyd. 1
4. de Walden-Gałuszko K.: *Psychoonkologia w praktyce klinicznej*. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2011
5. Malec-Milewska M., Krajnik M., Wordliczek J.: *Chory na nowotwór – kompendium leczenia bólu*. Wyd. Medical Education, Warszawa 2013, wyd. 1
6. Suchocka L.: *Psychologia bólu*. Wyd. Difin, Warszawa 2008, wydanie 1

Literatura uzupełniająca:

1. de Walden-Gałuszko K. *U kresu*. Wyd. MAKmed, Gdańsk 1996
2. de Walden-Gałuszko K., Majkovicz M.: *Model oceny jakości opieki paliatywnej realizowanej w warunkach ambulatoryjnych*. Wyd. AMG, Gdańsk 2000
3. de Walden-Gałuszko K., Majkovicz M.: *Model oceny jakości opieki paliatywnej realizowanej w warunkach stacjonarnych*. wyd. AMG, Gdańsk 2001
4. Fray S. T.: *Etyka w praktyce pielęgniarskiej*. Wyd. PTP, Warszawa 2009
5. Kosmidis P.A., Schrijvers D., Andre F. Rottey S.: *Podręcznik stanów nagłych w onkologii (ESMO)*. Wyd. MediPage, Warszawa 2006, wydanie 1
6. Wieczorek-Chelmińska Z.: *Żywność w chorobach nowotworowych*. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2006, wyd. 1

Akty prawne (odzwierciedlające aktualny stan prawny)

1. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 października 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki paliatywnej i hospicyjnej (Dz. U. z 2013 r., poz. 1347)